

[Socialministeren.]

skal være, til personale, læger o. s. v., og just på ændringsvageinstitutionerne er der jo brug for et ikke helt ringe personale. Derved kommer beløbet pr. seng op i niveau med sindssygehospitalernes udgifter pr. seng.

Det ærede medlem fru Petra Petersen spurgte, om det dog ikke ville være rigtigst at gøre institutionerne mindre. Jo, der er vist ingen tvivl om, at det bedste ville være noget mindre institutioner, men projektet her forener hensynet til de små boliger, de overkommelige, hjemmeprægede boliger, med det større kompleks, som giver større differentieringsmuligheder, større muligheder for terapi og andet, som er ønskeligt.

Adolph Sørensen: Jeg ville blot gerne have lov til at understrege, at jeg med min bemærkning før om den forgyldte luksusramme ikke på nogen måde har taget stilling til det her foreliggende projekt, al den stund jeg jo slet ikke kender det og ikke har haft anledning til at lære det at kende, fordi det vel egentlig slet ikke er detailprojekteret. Det, jeg ønskede, var blot at forbeholde mig min stilling over for en eventuel luksusbetoning af det byggeri, der nu forhåbentlig snart skal i gang derude.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Edel Saunte: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om statsgaranti for lån optaget af det færøske hjemmestyre m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2833, fremsættelsen i tidenden sp. 4241).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dupont: Når det færøske landsstyre har henvendt sig til regeringen med et investe-

ringsprogram for de næste 5 år på 190 mill. kr., er der grund til at takke den højtærede finansminister for fremsættelse af et lovforslag om statsgaranti for lånene. Det drejer sig om en statsgaranti for lån på 20 mill. kr., fordelt over 5 år, optaget af det færøske landsstyre, og en garanti for lån på i alt 42 mill. kr., som optages af Færøernes Realkreditinstitut til udbygning af den færøske fiskerflåde.

Der ligger i forslaget en dyb forståelse af de vanskeligheder, Færøerne med deres forholdsvis lille befolkning er stillet i, en forståelse, der også burde brede sig inden for befolkningen i den øvrige del af riget. Selv om Færøerne har deres særlige form for selvstyre, er der tale om et rigsfællesskab, og det kan ikke være os ligegyldigt, hvordan det går med offentlige og private investeringer i Færøsamfundet. Vi må være dybt interesseret i, at alle produktive kræfter i dette samfund udnyttes.

Selv om der til tider fremkommer meddelelser om mishagsytringer fra visse dele af den færøske befolkning, f. eks. over indretningen af en radarstation, skal det ikke glemmes, at selve befolkningen gennem det seneste lagtingsvalg har tilkendegivet sit faste tilhørsforhold til Danmark.

Stort set må det erkendes, at ikke blot landsstyrets nuværende tre partier, socialdemokratiet, sambandspartiet og gamle selvstyreparti, men også folkeflokkens og fremskridtspartiet må påregnes at anerkende fællesskabet med riget og det selvstyre, der nu i over 10 år har bestået sin prøve.

Når forholdene ligger således, er det naturligt, at folketinget og regeringen søger at fremme det færøske erhvervsliv, ligesom man må give de offentlige investeringer mulighed for gennem havne- og vejanlæg at fremme den industri, der er en betingelse for udviklingen af det færøske fiskeri.

Baggrunden for det foreliggende lovforslag er da også den, at det færøske folk udelukkende er henvist til at opbygge sit erhvervsliv på grundlag af fiskeriet. Over 90 pct. af den samlede eksport består af fisk og fiskeriprodukter, repræsenterende en værdi af omkring 92 mill. kr. Hertil kan så føjes, at den samlede import til Færøerne udgør omtrent det samme beløb, hvoraf Danmark tegner sig for 60 mill. kr. Det er klart, at en forøgelse af fangsten

[Dupont.]

vil virke i gunstig retning ikke blot for Færøernes, men også for Danmarks interesser. En af de første forudsætninger for en udbygning er derfor en nøje planlægning af nyinvesteringerne, som forslaget her da også er udtryk for. Her gælder det havne- og vejanlæg, der af hensyn til produktionsapparatet i land må gøres effektive, ligesom udbygningen af skoler, sygehuse og den sociale forsyning ganske naturligt hører med i billedet.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil dette investeringsprogram over de 5 år belaste statskassen med i alt ca. 56 mill. kr., medens den færøske landskasse skal yde 38 mill. kr., de færøske kommuner 25 mill. kr., Færøernes Realkreditinstitut 28 mill. kr. og privat færøsk investering ca. 43 mill. kr. Det må tages i betragtning, at langt de største midler fremkommer ved færingernes eget tilskud; selv om statens tilskud forøges, må det fremhæves, at midlernes største part fremkommer ved garanterede statslån, der forrentes og afdrages.

I lovforslagets § 1 regnes der med, at det færøske hjemmestyre vil optage lån på 4 mill. kr. for hvert af de 5 kommende finansår; herudover påregnes yderligere 4 mill. kr. taget af det løbende budget. Dette skulle heller ikke være uoverkommeligt, når der ses hen til den øgede beskæftigelse, forslaget indebærer. Forøgelsen af den færøske lånebyrde synes heller ikke faretruende, idet den øjeblikkelige gæld pr. 31. marts 1958 var 6,2 mill. kr. i forhold til en budgetbalance på ca. 18 mill. kr.

Det er klart, at havnebyggeriet må have en førsteprioritet. Her er bl. a. tale om udbygning af havnen ved Thorshavn, ligesom Klaksvig og havne på Suderø, Sandø og Vågø trænger til udbygning. Der er anslået 12 mill. kr., hvoraf statens andel bliver 3 mill. kr., lagtingets 6 mill. kr. og de færøske kommuners 3 mill. kr.

Hertil kommer så udbygningen af vejnettet, 10 mill. kr. Denne post bæres fuldt og helt af landskassen og de færøske kommuner med henholdsvis 75 og 25 pct. Der er grund til at fremhæve, at denne udbygning er en meget stor belastning for det færøske samfund, idet den på grund af

klipperne er dyr og meget besværlig. Med denne investering vil man imidlertid nå et meget langt skridt frem mod at etablere vejforbindelser mellem de færøske bygder, hvorved der spares tid og gives større muligheder for den industrielle udvikling af fiskeriproduktionen på land.

Når man tager i betragtning, at der ved de færøske kyster og på de færøske fiskeribanker finder et omfattende udenlandsk trawlfiskeri sted, og når vi samtidig ved, at der ved Grønland er tale om et fiskeri, hvoraf den grønlandske andel kun er omkring 7 pct. af det samlede fiskeri, forstår man, at der er uanede muligheder for en udvidelse af fiskeriet set fra et rigsdansk synspunkt.

For de færøske fiskere kommer hertil vanskelighederne på grund af de islandske restriktioner. Omkring 1 200 fiskere kom sidste sommer hjem fra de islandske både. Årsagen var, at Island krævede en afgift på 55 pct. af de beløb, de færøske fiskere sendte hjem til deres familiers underhold. Hertil kommer så udvidelsen af fiskerigrænsen til 12 sømil, der betød en yderligere beskæring af de færøske fiskeres muligheder ved Island. Alt dette har betydet en forøget arbejdsløshed blandt fiskerne.

De lånemuligheder, lovene af 1955, 1957 og 1958 gav for udbygning af den færøske fiskeriflåde, er udtømt. Det har vist sig yderst vanskeligt at opnå lån i Færøernes Realkreditinstitut, idet midlerne for længst er beslaglagt. Derfor er det foreliggende forslag også på dette område en positiv håndsrækning til det færøske fiskeri. Kreditinstituttet havde pr. 31. december 1958 udlånt i alt 7,3 mill. kr. og meddelt tilsagn om yderligere 13 mill. kr. Gennemføres lovforslaget, vil det betyde, at kreditinstituttet herudover kan yde lån for 28 mill. kr. inden for de næste 5 år.

Instituttet ønsker i henhold til loven at udstede kasseobligationer til finansiering af sine udlån. Da der er fare for en ugunstigere risikovurdering, end de reale forhold tilsiger på grund af ukendskab til instituttets virksomhed på kapitalmarkedet, må det være rimeligt, at staten yder garanti for obligationslånenes forrentning og tilbagebetaling. Lånene til fartøjerne ydes som bekendt med 50 pct. fra Færøernes Realkreditinstitut,

[Dupont.]

20 pct. fra statskassen, 20 pct. fra Færøernes landskasse, medens rederne selv indskyder 10 pct.

Det foreliggende investeringsprogram tilsigter at anvende 35 mill. kr. til større lineskibe og til mindre fartøjer 15 mill. kr. Jeg forstår det sådan, at man i væsentlig grad sætter ind for lineskibene og mindre kuttere ud fra den betragtning, at behovet for disse i øjeblikket er større end behovet for egentlige trawlere. Jeg anser dette for en stor fordel, idet mindre pengestærke redere og fiskersammenslutninger ved de forskellige havne dermed får en større chance for at kunne præstere de 10 pct. egenkapital og derved yderligere øge fiskerflåden og som følge deraf skabe større beskæftigelse blandt fiskerne. Forslaget åbner mulighed for større investering ikke mindst for en øget udvikling af fiskerflåden og fiskeriproduktionen i land. Det vil betyde øget eksport og beskæftigelse. Færingerne mangler ikke initiativ, men penge. Da det må være en naturlig forudsætning, at man foretrækker danske værfter og danske materialer til udbygningen, når disse ellers kan fremstilles til konkurrencedygtige priser, kan jeg på socialdemokratiets vegne anbefale det foreliggende forslag til hurtig og velvillig behandling.

Johan Poulsen: Må jeg først have lov til som repræsentant for Færøerne i dette høje ting på lagtingets, landsstyrets og egne vegne at takke den højtærede finansminister samt den samlede regering for fremsættelsen af det foreliggende lovforslag.

Som ordfører for mit parti vil jeg gerne fremhæve, at mit parti ville have lagt stor vægt på, at et forslag som det foreliggende, der må betragtes som værende af national karakter, under en eller anden form var blevet forelagt folketinget, inden den reelle afslutning af forhandlingerne havde fundet sted. Venstre vil tro, at regeringen efter nøje overvejelse vil erkende det ønskelige i at sikre sig den bredest mulige medvirken og forståelse i det danske folketing i en sag som denne.

Gennemførelsen af det foreliggende meget vigtige lovforslag er nemlig forudsætningen for, at det investeringsprogram omfattende finansårene 1959-60—1963-64, som var re-

sultatet af de forhandlinger, der i marts måned dette år førtes mellem regeringen og medlemmer af det færøske landsstyre, kan føres ud i livet. Man har under disse forhandlinger fundet frem til, at det samlede investeringsbehov for Færøerne for den nævnte femårsperiode, omfattende såvel private som offentlige investeringer, skønsmæssigt kan sættes til ca. 190 mill. kr. Ved de overvejelser, der ligger til grund for udarbejdelsen af et sådant investeringsprogram, har der ganske naturligt været forskellige hensyn at tage, undertiden af modstridende natur, og det har derfor været magtpåliggende at afveje disse mod hinanden, sådan at det endelige resultat bliver det bedst mulige. Man har således under dette arbejde bl. a. fundet frem til de sagsområder, der må anses for at være af størst samfundsmæssig betydning for udviklingen fremover, samt givet programmet et sådant omfang, at det kan være nogenlunde på linje med de investeringer, der er tilgået det færøske samfund i de nærmest foregående år. Derved har man ment så nogenlunde at kunne bevare kontinuiteten i den økonomiske udbygning samtidig med, at det har været muligt at fastholde den økonomiske rytme, der har været normgivende for investeringerne i de senere år. Derved har man også ment at kunne undgå de skadelige inflatoriske virkninger, som en alt for voldsom investering uvægerligt ville påføre det færøske samfund. Det meget vigtige hensyn: hvad det færøske samfund selv kan skønnes at have økonomiske muligheder for at magte, vil herved også være tilgodeset. Jeg kan endelig notere, at der ved udarbejdelsen af et investeringsprogram som det nævnte er imødekommet et i de senere år af regeringen og de bevilgende myndigheder fremsat krav om en vis prioritetsfølge i den samfundsmæssige udbygning på Færøerne.

Som det vil være ærede medlemmer af det høje ting bekendt, er i henhold til hjemmestyreloven af 1948 alle offentlige sager opdelt i 2 grupper. For det første de sager, der i henhold til hjemmestyreloven er færøske særanliggende, og for det andet de sager, der er fællesanliggende. For den første gruppe har hjemmestyret det fulde og hele ansvar både med hensyn til lovgivning og økonomi. Hvad angår den anden

[Johan Poulsen.]

gruppe, fællesanliggender, er lovgivningsmagten hos folketinget, ligesom det administrative og økonomiske ansvar fortrinsvis må siges at være hos forskellige statslige organer.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at de offentlige investeringer omfatter dels rene statsopgaver, dels opgaver, hvortil udgiften ifølge gældende lov fordeles mellem staten og det færøske samfund, og endelig opgaver, hvis finansiering principielt alene påhviler det færøske hjemmestyre. De private investeringer består først og fremmest i en udbygning af fiskerflåden.

Af investeringer, der i denne forbindelse alene er statsopgaver, kan nævnes opførelse af et sindssygehospital i Thorshavn, opførelse af 3 eller 4 politistationer og udbedring af en række sysselmandsboliger; politivæsenet er som bekendt fra 1. juli 1948 efter indførelse af enhedspolitiet blevet en ren statsopgave. Udgifter til fyrvæsenet 0,5 mill. kr. Af andre opgaver, der er fællesanliggender, og hvoraf staten yder en vis andel, kan nævnes: udvidelse og modernisering af Klaksvig sygehus 2,5 mill. kr., udvidelse og modernisering af Dronning Alexandrines hospital i Thorshavn ca. 3 mill. kr. Med hensyn til sygehusene er byggeudgifterne ligeligt fordelt mellem statskassen og den færøske landskasse med 50 pct. til hver. Til skolebyggeri regnes med ca. 0,8 mill. kr. hvert år, eller for hele perioden ca. 4 mill. kr.

Havnebyggeriet er også et fællesanliggende. Det oplyses i bemærkningerne, at der er udarbejdet planer om udbygning af havnen i Thorshavn og en række andre havne på Færøerne. De samlede udgifter til havnebyggeri i den omhandlede 5 års periode er anslået til 12 mill. kr. Finansieringen sker ved ydelse af lagtingstilskud på 50 pct. af anlægsudgifterne, statstilskud på 25 pct. og bidrag fra den pågældende kommune på de resterende 25 pct. I henhold her til skulle lagtingets andel i de samlede anlægsudgifter til havnebyggeri i den nævnte 5 års periode blive 6 mill. kr., medens statens og de pågældende kommuners andel hver for sig udgør 3 mill. kr.

Vejbyggeriet er i modsætning til det førnævnte område et færøsk særanliggende. De samlede udgifter i 5 års perioden til

udbygning af det færøske vejnet er anslået til godt 10 mill. kr. Finansieringen er som hovedregel fordelt med 75 pct. tilskud fra den færøske landskasse og 25 pct. fra de pågældende kommuner. Udbygningen af el-værker, der er et færøsk særanliggende, vil utvivlsomt kræve adskillige millioner. Her er i første række tale om en udvidelse af S.E.V. og el-værket Suderoy. Antagelig kan der blive tale om en investering på henholdsvis 12 og 6 mill. kr. i løbet af 5 års perioden. Da der ikke er ført nærmere forhandlinger om disse sager, kan der ikke på nuværende tidspunkt siges noget bestemt herom.

Alle de her nævnte områder: et godt og moderne sygehusvæsen, et tidssvarende politivæsen, et havnebyggeri, der imødekommer alle rimelige krav fra de erhverv, der har tilknytning dertil, og endelig et veludbygget vejnet, er så fundamentale goder i ethvert moderne samfund, at en nærmere påvisning heraf er aldeles overflødig.

Og dog er der endnu et område, som sammenlignet med de lige nævnte må siges at være af så livsvigtig betydning for det færøske samfund, at de andre i forhold til dette kun er af sekundær betydning, nemlig fornyelse af den færøske fiskerflåde. Jeg har flere gange udtalt mig ret udførligt om dette spørgsmål fra denne talerstol og skal derfor afholde mig fra at komme ind på alt for mange detaljer; men idet jeg henviser til mine tidligere udtalelser om spørgsmålet, må det måske være mig tilladt at nævne følgende fakta.

I 1958 var ca. 1 400 færøske fiskere beskæftiget i Island foruden et mindre antal, der var beskæftiget ved norske, engelske og tyske trawlere. Der er også i år et anseeligt antal færinger beskæftiget ved det islandske fiskeri, antagelig omkring 1 000, til trods for at Islands alting i fjor vedtog en valutaafgift på 55 pct. af al islandsk valuta overført til et fremmed land. Det betyder i praksis, at en færøsk fisker, der vil hjemsende penge til underhold for sin hjemmenværende familie, skal betale 55 kr. i afgift til den islandske stat af hver 100 kr., han får overført. At en så rigoristisk bestemmelse som denne vil reducere de færøske fiskeres fortjeneste i Island meget føleligt, er indlysende. Antagelig vil denne udvikling også medføre, at vore fiskere må søge

[Johan Poulsen.]

beskæftigelse andre steder end i Island, indtil vi selv er i stand til at give dem beskæftigelse. Spørgsmålet om at beskæftige vore fiskere om bord i egne fartøjer er og bliver alfa og omega i den offentlige debat på Færøerne, indtil spørgsmålet er løst.

Som det fremgår af den højtærede finansministers fremsættelsestale samt af bemærkningerne til lovforslaget, har man i den kommende 5 års periode regnet med 50 mill. kr. eller ca. 10 mill. kr. pr. år til bygning af fiskerfartøjer, heraf 35 mill. kr. til større lineskibe og 15 mill. kr. til mindre fartøjer, hvad der svarer til ca. 30 skibe af den større type og ca. 20 skibe af den mindre. De helt store trawlere ønsker man ikke flere af foreløbig.

Færøernes Realkreditinstitut yder som bekendt førsteprioritetslån i færøske fiskerfartøjer op til 50 pct. af vurderingsværdien, 20 pct. fås som lån af statskassen og 20 pct. som tilskud fra den færøske landskasse, medens de resterende 10 pct. er rederens egenkapital. Institutets samlede udlån var pr. 31. december 1958 7,3 mill. kr. De lån, instituttet hidtil har givet, har været kontante lån. Da disse kontante lånemidler er ved at være opbrugt, ønsker instituttet nu i overensstemmelse med § 10 i lov nr. 60 af 12. marts 1955 at påbegynde udstedelse af kasseobligationer til finansiering af udlån, således at udbygningen af fiskerflåden kan fremskyndes mest muligt.

Inden for investeringsprogrammet er der som nævnt regnet med 50 mill. kr. til fiskerfartøjer. Heraf vil de 25 mill. kr. være at yde som førsteprioritetslån af realkreditinstitutet, men da instituttet herudover allerede har givet tilsagn om lån på omkring 13 mill. kr., vil der i alt være et behov for 38 mill. kr., som må tilvejebringes ved salg af kasseobligationer, og disse må hovedsagelig afsættes på det danske marked. Da det i hvert fald til at begynde med drejer sig om salg af ukendte papirer, er det nærliggende at regne med et ved salget uforholdsmæssig stort kurstab. For at stabilisere kursen vil det være nødvendigt, at staten yder garanti for obligationernes forrentning og tilbagebetaling. For at lette salget af obligationerne har Danmarks nationalbank givet tilsagn om at give banker og sparekasser adgang til at belåne obliga-

tionerne i Danmarks nationalbank efter samme regler som for obligationer udstedt af Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, Byggeriets Realkreditfond og Provinsbankernes Realkreditfond.

Sammenfattende kan man udtrykke det sådan: finansieringen af et investeringsprogram på de nævnte 190 mill. kr. vil på grundlag af gældende lovgivning og praksis fordeles mellem de interesserede instanser med følgende beløb: statskassen med i alt ca. 56 mill. kr., den færøske landskasse med i alt ca. 38 mill. kr., de færøske kommuner med i alt ca. 25 mill. kr. og Færøernes Realkreditinstitut med ca. 28 mill. kr. Hertil kommer privat færøsk finansiering, anslået til 43 mill. kr. Den færøske landskasses indtægter er budgetteret til ca. 18 mill. kr. Landskassens gæld udgjorde pr. 31. marts 1958 6,2 mill. kr. Dens andel til gennemførelse af investeringsprogrammet kan sættes til 8-9 millioner årligt; heraf vil den gennem sine løbende indtægter kunne dække 4 mill. kr. årlig, medens de resterende 4 mill. kr. må tilvejebringes ved optagelse af lån på det danske kapitalmarked. For at muliggøre den færøske landskasses lånoptagelse vil det være nødvendigt at søge etableret en ordning, hvorefter staten yder garanti for de af landskassen optagne lån.

Som det vil fremgå af det anførte, vil det være ugørligt for den færøske landskasse at gennemføre hele sin andel af investeringsprogrammet over budgettet. Optagelse af lån vil være nødvendig. Derimod må naturligvis de til lånenes forrentning og afdrag nødvendige beløb påføres de årlige lagtingsfinanslove. Noget tilsvarende gælder kommunerne. Da de fleste færøske kommuner er små og uden større indtægtsmuligheder, er det nødvendigt f. eks. ved havnebyggeri, ved udbygning af el-værker o. s. v. at dække en væsentlig del af deres anlægsudgifter ved lån af Kreditforeningen af Kommuner i Danmark ved statens og lagtingets garanti. Der var under forhandlingerne enighed om, at en sådan garanti måtte omfatte landsstyrets lånoptagelse til havneanlæg, til vejanlæg og til støtte til bygning af skibe.

Det foreliggende investeringsprogram synes at tage mest sigte på at fremme produktionen, hvad der er udmærket og tiltrængt. Jeg vil i denne forbindelse gøre opmærksom

[Johan Poulsen.]

på, at det også er af største vigtighed, at der gøres noget for afsætningen. Man må regne med, at der i fremtiden må ske en omlægning, sådan at der lægges større vægt på eksport af frossen fisk, af fileter, med andre ord, at der udbygges en industri, der knytter sig til fiskeriet som i andre lande. Også denne side af sagen vil det udvalg, der nedsættes om sagen, måske kunne tage sig af.

Må jeg til slut understrege, at landsstyret under de nævnte forhandlinger mellem regeringen og landsstyret har givet tilsagn om forud for hvert finansår at ville fremlægge en redegørelse for de formål, hvortil statens garanti i henhold til nærværende lovforslag agtes udnyttet i det pågældende finansår. Det må i praksis betyde, at ethvert projekt, hvortil statens garanti kræves, i forvejen skal gennemgås og godkendes af den pågældende statslige myndighed. Herigennem har man formentlig også sikret sig, at kun realistiske og velunderbyggede forslag kommer til udførelse.

Det investeringsprogram, der nu er tilrettelagt, er et håndslag fra Danmark, en støtte af et så stort og betydningsfuldt omfang, at det hos alle betænksomme kredse på Færøerne må betragtes som en virkelig storstilet hjælp. Jeg for mit vedkommende er også helt overbevist om, at sådan vil det blive bedømt af størstedelen af Færøernes befolkning. Da en heldig gennemførelse af denne omfattende og for øvrigt meget betydningsfulde sag er af allerstørste vigtighed, ja, set ud fra både saglige og politiske synspunkter en nødvendighed, skal jeg på venstres vegne anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Poul Claussen: Den ærede ordfører for socialdemokratiet (Dupont) understregede i sin tale her, at denne sag bl. a. også har et ikke ubetydeligt nationalt perspektiv. Jeg vil gerne slutte mig til denne opfattelse, og jeg vil yderligere understrege den, fordi kendsgerningen i virkeligheden er, at det med hensyn til kendskab til Færøerne er så som så hernede. Hvis man ikke kender forholdene på anden måde end fra den lejlighedsvisse presseomtale, får man ikke alene et ufuldstændigt, men jeg vil sige et næsten fortegnet billede af forholdene der-

oppe. Det kan ikke nægtes, at det, man læser om i aviserne, mest er ubehagelighederne, og det er jo ting, som i virkeligheden i praksis spiller en overordentlig lille rolle. En egentlig information om forholdene på Færøerne er meget sjælden. Det er meget sjældent, man får virkelig oplysning om den gruppe landsmænd deroppe på de fjerne øer, der er væsentligt anderledes stillet end vi hernede, med deres eget sprog, med en anden livsførelse og helt andre eksistensvilkår end dem, vi kender.

Den højtærede finansminister har nu forelagt en 5 års plan — kan man kalde det — til støtte for den økonomiske udvikling på Færøerne, en bemyndigelseslov, der gør det muligt at yde lånegarantier dels til landsstyret, dels til de færøske kommuner for deres lån i kommunekreditforeningen, dels endelig til støtte for kursen på de af det færøske realkreditinstitut udstedte kasseobligationer.

Selv om mit partis principielle standpunkt gør os betænkelige ved at give bemyndigelser til regeringen, finder vi dog at kunne gøre en undtagelse i det foreliggende tilfælde, dels fordi statens risiko er begrænset til et beløb på ca. 56 mill. kr. inden for den 5-årige periode, dels og mest på grund af karakteren af de foreliggende opgaver, der må forekomme os at være velmotiverede: havneudvidelser, vejbyggeri, fornyelse og modernisering af fiskerifartøjer, og hvad der står i forbindelse dermed.

Jeg skal gøre nogle ganske enkelte bemærkninger og vil foretrække at tage emnerne i omvendt orden i overensstemmelse med min opfattelse af deres betydning.

Hvad fiskerierhvervet angår, må man erkende, at det er et altafgørende område. De eksisterende fiskerifartøjer på Færøerne er med enkelte undtagelser for små, for gamle og for dårligt udstyret, og fiskeriet er den dominerende indtægtskilde, som der allerede fra denne talerstol er gjort opmærksom på. En modernisering af materiellet er derfor ganske nødvendig, hvis man skal sikre en rimelig økonomisk udvikling. Fra færingernes side tilstræber man at indføre forbedrede fangstmetoder og fremfor alt at udvikle nye behandlings- og afsætningsmetoder. Det er ganske givet, at det er nødvendigt at sætte sig disse mål, hvis man ønsker at opnå en økonomisk fremgang,

[Poul Claussen.]

der betyder noget. Mulighederne for at opnå dette er i væsentlig grad blevet understøttet ved de i de senere år udførte udbygninger af kraftværkerne på Færøerne, både det gamle værk på Suderø og især det nye vandkraftværk i Vestmanna, hvis fremtidige muligheder endog synes at være overordentlig store.

De af os, der besøgte Færøerne sidste sommer, erfarede, at man på grundlag af elektrificeringens nye og udvidede omfang allerede er inde i en produktion af dybfrosne fiskeprodukter, hvad man må tilstræbe for at øge salgsmulighederne, at der allerede på fabrikken i Sørvåg var færdigvarer af denne slags rede til eksport, og at der også var blevet eksporteret — i mindre mængder ganske vist. Den fabrikation er altså i gang. Vi beså endvidere ved Gøte en nyopført fabrik, der fremstiller fiskeolie og fiskemel, en ganske ny fabrikation for Færøerne.

Dernæst vejene. Der er bygget veje på Færøerne i de sidste 30-40 år eller måske endnu mere. Nogle af dem må endnu i dag betegnes som ganske primitive, men sammenlignet med forholdene for 30 år siden er der sket store fremskridt. Den for vejfærdslen afgørende forskel på før og nu består i, at man nu har konstrueret vejoverførsler, hvorved man undgår de bomspæringer, der før var nødvendige af hensyn til de græssende får, men der mangler endnu meget, før et tilstrækkeligt vejnet er udbygget. Det må i denne forbindelse forekomme besøgende ejendommeligt, at forbindelsen mellem Thorshavn og de øvrige pladser på Strøøm er så sparsom, og navnlig at der ikke er direkte vej mellem de to største byer, Thorshavn og Vestmanhavn, medens der praktisk talt er vej hele Skålefjord rundt. Jeg går ud fra, at det er kommunale interesser eller måske kommunale særinteresser, der spiller en rolle, og jeg beklager det for så vidt, idet jeg for mit vedkommende regner udbygningen af vejnettet for så vigtig, at jeg endog giver

den prioriteten fremfor det i øvrigt måske særdeles ønskelige havne- og kajbyggeri.

Endelig er der et spørgsmål, som ganske vist ikke er omtalt i det foreliggende lovforslag, men som efter min opfattelse trænger til at overvejes snart, nemlig muligheden for at etablere en lufthavn på Færøerne. Der findes på Vågø en flyveplads, som blev etableret under krigen. Om mulighederne for dens udbygning har jeg ingen begrundet mening, men dér eller andetsteds må der efter min opfattelse inden alt for lang tids forløb tilvejebringes passende vilkår for en flyvetjeneste, der kan tjene bl. a. til at hæve eller i hvert fald lempe den isolation, som fra arilds tid har været en hæmmende faktor både for udviklingen af eksistensmulighederne på Færøerne og for kontakten udadtil.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige det foreliggende lovforslag en velvillig og også en hurtig behandling.

Aage Føgh: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. A. C. Normann, er forhindret på grund af sygdom, skal jeg ganske kort anbefale det foreliggende lovforslag. Efter de udmærkede indlæg, der allerede er fremkommet, har jeg ikke andre bemærkninger at gøre.

J. M. Pedersen: Om det færøske landområde og om forholdene deroppe er det svært at udtale sig uden at have været der. Jeg er meget glad for, at jeg i fjor sommer havde lejlighed til med finansudvalget at komme derop og se det, for så kan man bedre danne sig en mening om det.

Det foreliggende lovforslag om, at den danske stat skal træde hjælpende til i form af ydelse af statsgaranti for lån, kan jeg på mit partis vegne anbefale. Det vil gøre lånemulighederne lettere for færingerne og muligvis også bidrage til at skaffe dem billigere lån, når sikkerheden er så god, som den kan blive.

Færøerne er et meget interessant landområde, og det er også et interessant folk,

[J. M. Pedersen.]

der bor deroppe. Mit indtryk af befolkningen er absolut det bedste. Det er mit indtryk, at det er et dygtigt folk, når det drejer sig om at færdes på søen, og som fiskere er færingerne utvivlsomt blandt verdens dygtigste. Derfor er det også nødvendigt, at de får den fornødne hjælp til udbygning af deres fiskerflåde og deres havne, så at de virkelig kan komme til at udnytte havet og de evner, som de er i besiddelse af. I modsætning til det ærede medlem hr. Poul Claussen mener jeg, at fiskerflåden, havneudvidelserne og udbygningen af deres industrier, som de for øvrigt er langt fremme med, idet de har et godt tag på at behandle deres fisk, så absolut skal i forreste række, således at færingerne kan hjælpe sig selv. For — som jeg udtalte, da jeg var deroppe — skal vi hjælpe Færøerne, skal det være i form af hjælp til selvhjælp. Færingerne trænger ikke til social hjælp eller understøttelse i den forstand, for de har det i realiteten økonomisk godt, meget bedre i hvert fald, end jeg havde tænkt mig, før jeg kom derop. Efter de oplysninger, vi fik, ligger de med meget betydelige opsparede midler i deres sparekasser og har vel også noget stående her i den øvrige del af Danmark, så de er rigtig godt kørende økonomisk set og kan løse betydelige opgaver. Da de heller ikke skal vænnes til, at de kan hente alt her i moderlandet, er det bedst, at vi, som jeg sagde, giver dem en hjælp til selvhjælp, så at de bliver klar over, at de skal yde deres indsats til livets ophold og afdrage den gæld, de derved har pådraget sig.

Hvad angår sygehuse og det sociale område, trænges der også på det punkt til støtte. Da vi så på sygehusforholdene deroppe, blev vi klar over, at udvidelse og forbedring er tiltrængt også på dette område. Sindssygehospitalet, som ligeledes er på tale, vil også nok komme ind i billedet.

Det er klart for enhver, som har kørt deroppe, kigget ned ad skråningerne og nærmest været bange for at køre der, at det er meget vanskeligt i det terræn at få udbygget og forbedret vejene, og det er dyrt; men det er selvfølgelig påkrævet, at man også kan komme frem over land. Der er tider, hvor det er svært at sejle deroppe, så selvfølgelig er det af betydning, at vejene

kommer i orden også af hensyn til at lette forsyningerne. Det er endvidere nødvendigt, at kraftforsyningen bliver udbygget, så færingerne kan bygge den industri op, som skal bruges for at udnytte fiskeriet.

Vi så bl. a. også på færingernes kulbrydning, og efter det vil jeg advare finansministeren imod at anvende en del af det her nævnte beløb til en udnyttelse af kulforekomsterne på Færøerne; thi for mig er der ingen tvivl om, at ikke alene er kullene af en dårlig kvalitet, men at det kan aldrig blive rentabelt at drive kulminedrift deroppe. Det er for øvrigt, som tiden skrider frem, noget, man skal være forsigtig med.

Jeg er glad for at se af lovforslagets sidste paragraf, at der skal forhandles om, hvad beløbene skal bruges til. Det kommer for øvrigt ikke som nogen overraskelse, at færingerne søger støtte med de beløb, der her er tale om, for ved det sidste møde, inden vi rejste hjem, fik vi en ønskeseddel på 205 mill. kr. stukket ud. De forstår at tage munden fuld, og jeg håber, vi forstår at holde igen, så færingerne bliver klar over, at den hjælp, vi her giver, er en absolut nødvendig hjælp til selvhjælp, og at de må lære at klare sig selv så godt som muligt. De har både evnerne og mulighederne derfor, så jeg tror, det kan lade sig gøre.

Jeg skal i øvrigt anbefale det foreliggende lovforslag.

Alfred Jensen: Der er vist enighed mellem alle her i folketinget om, at de betingelser, hvorunder færingerne lever, er betydelig mere barske og hårde end dem, hvorunder vi lever i den øvrige del af riget. Jeg tror også, der er klarhed over, at hvis befolkningen på Færøerne skal have del i det, teknik og kultur har skabt, så kræves der en betydelig større indsats deroppe end i den del af landet, vi befinder os i. De opgaver, som det færøske folk står over for, hvis det skal følge med i udviklingen, er jo af en sådan beskaffenhed, at det næppe kan klare det ved egen hjælp. Det er også derfor, vi den ene gang efter den anden her i tinget har måttet tage stilling til foranstaltninger, som kunne lette kårene for befolkningen og fremme udviklingen, og vi har fra alle sider været indforstået med, at en sådan bistand blev ydet. Vi har været det, fordi vi betragter Færøerne som en

[Alfred Jensen.]

del af riget, og fordi vi betragter det som en selvfølge, at vi må yde det, der er nødvendigt, for at befolkningen i denne del af vort land kan få en lettere og tryggere tilværelse, end det ellers ville være muligt.

Når det er sagt, vil jeg gerne sige, at vi med interesse har set, at der har været ført forhandlinger mellem myndighederne på Færøerne og regeringen, og vi er tilfredse med, at man er nået frem til et resultat, som efter det, der her foreligger, skal sikre en betydelig stærkere og hurtigere udvikling end forudset. Vi er indforstået med, at man giver de garantier, som her er foreslået. Jeg vil nok tro, at skal man veje, hvad der må have første prioritet, bliver det fiskeriet. Men for øvrigt må vi vel ikke se bort fra de andre opgaver, som foreligger.

Om fiskeriet vil jeg gerne sige, at vi naturligvis fra den kommunistiske gruppes side er indforstået med, at man sætter ind for at modernisere den færøske fiskerflåde. Det er i allerhøjeste grad tiltrængt. Jeg vil også tro, at det vil stille fiskeriet på Færøerne i en mere gunstig stilling end hidtil, men vi tror blot ikke, at det er tilstrækkeligt, for de tal, som det ærede medlem hr. Johan Poulsen nævnte, giver jo udtryk for de besværligheder, som det færøske fiskeri er ude for.

Det er også blevet nævnt her, at tolvmilegrænsen, som Island indførte, har generet Færøernes fiskeri og dermed hele den færøske befolkning. I den situation tror vi, som vi tidligere har fremhævet, at der kun er ét at gøre, nemlig at indføre tolvmilegrænsen også for Færøerne. Jeg har naturligvis blikket åbent for, at der kan komme andre vanskeligheder end dem, der udspringer af spørgsmålet om sømilegrænsen — der er således problemet om afsætning af fiskefangsten — men det er klart, at i første række ville tolvmilegrænsen, som Island gennemførte, hvis bestræbelserne var fulgt op fra dansk side også angående Færøerne, have ført til en betydelig lettelse i kårene for det færøske fiskeri, al den stund andre landes fiskere ikke fik adgang til de fiskerigdomme, som findes her. Men selv om vi har den opfattelse af spørgsmålet om tolvmilegrænsen, har vi ikke noget imod, at man giver den foreslåede garanti og der-

med sikrer en udbygning af Færøernes fiskerflåde.

Jeg har noteret mig, at man i forbindelse med denne aftale også har drøftet andre problemer, bl. a. spørgsmålet om en højere folkepension og invalidepension for færinger. Jeg ved ikke, om det ligger i aftalen eller det er en tilfældighed, at spørgsmålet er ført frem i denne forbindelse, men jeg kunne da meget ønske, hvis der ligger mere i aftalen, end man kan læse ud af lovforslaget, at vi fik en redegørelse for, hvad der har været forhandlet, og hvad man er nået frem til. Det letter jo i allerhøjeste grad vurderingen af de problemer, der ligger for, når man kender alt, hvad der er truffet aftale om. Det er vel også et spørgsmål, som vi på et eller andet tidspunkt kan komme til at tage stilling til her i tinget.

Der har også i denne forbindelse været nævnt spørgsmålet om radarstationen Vestmanhavn. Jeg forstår så udmærket, at det har været nævnt. Jeg forstår også udmærket, at det ærede medlem hr. Dupont gjorde opmærksom på, at der på Færøerne var utilfredshed med denne station. Det er, forekommer det mig, et problem, som burde frem til behandling her i tinget, når det har affødt så megen utilfredshed, som tilfældet har været.

Jeg vil ikke tro, at det er nødvendigt for mig her at forklare alt, hvad der har været af folkebevægelser, af strejker, og nu sidst forsøget på at samle en bevægelse på Færøerne for at forhindre, at radarstationen indrettes. Det vil jeg tro at de fleste her kender fra dagspressen. Jeg vil sige om dette, at vi forstår de følelser, man må have på Færøerne, idet man her fører noget nyt ind i færingernes liv og dermed også i Færøernes almindelige stilling. Jeg forstår så udmærket den frygt, man har for, at det vil blive til skade for Færøernes sikkerhed og fremtid.

Dernæst vil jeg tro, man på Færøerne må have den samme opfattelse, som mennesker over den ganske verden har, at installation af radaranlæg, depoter, raketaffyringsramper o. s. v. ikke tjener afspændingen, men tværtimod vil virke øgende på den internationale spænding, da dette dog er et led i de bestræbelser, der gøres for at indkredse Sovjetunionen og den socialistiske verden. Derfor forekommer det mig, at det er rime-

[Alfred Jensen.]

ligt, at dette spørgsmål også tages op til behandling her. Så vidt jeg erindrer fra avisreferater, har også en af grupperne i lagtinget stillet forslag om, at der burde være en folkeafstemning på Færøerne for at tage stilling til problemet. Jeg synes, at denne side af sagen også på en eller anden måde burde bringes frem her i folketinget til belysning og behandling.

Den kommunistiske gruppe er enig med den del af den færøske befolkning, der protesterer mod anbringelse af dette radaranlæg, og vi vil håbe, at man vil være lydhør for de ønsker, der fremkommer her, og efterkomme dem på en sådan måde, at man ikke installerer dette radaranlæg. Det kan ikke tjene hverken Danmarks eller Færøernes sikkerhed, og når det kan siges og siges med sikkerhed, forekommer det os, at man på dette punkt bør rykke tilbage. Der er problemer og sager nok, der kan irritere vore landsmænd på Færøerne. Hvorfor bringe et sådant yderligere moment til de mange, der findes? Men vi er altså i øvrigt venligt indstillet over for det lovforslag, der behandles.

Djurhuus: Af den højtærede finansminister er lovforslaget om statsgaranti for lån optaget af det færøske hjemmestyre m. v. fremsat for det høje ting. Lovforslaget indeholder bemyndigelse til finansministeren til på statskassens vegne at meddele garanti for investeringslån optaget af det færøske hjemmestyre og Færøernes Realkreditinstitut på i alt 62 mill. kr. i en 5-årig periode.

Den i § 1 omhandlede garanti skal dække lån optaget af det færøske hjemmestyre på i alt 20 mill. kr. i 5 år til havne- og vej-anlæg og til støtte til bygning af skibe, medens den i § 2 omhandlede garanti på 42 mill. kr. i 5 år skal dække obligationslån, som Færøernes Realkreditinstitut måtte optage til finansiering af udlån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne.

I bemærkningerne til lovforslaget bliver der gjort nærmere rede for baggrunden for lovforslaget, idet der bliver oplyst, at der under forhandlingerne mellem regeringen og repræsentanter for det færøske landsstyre i marts 1959 er foretaget en gennemgang af Færøernes investeringsbehov i finansårerne fra 1959-60 til 1963-64, og at det samlede

investeringsbehov til private og offentlige investeringer i denne periode skønsmæssigt er opgjort til i alt ca. 190 mill. kr. Med gældende lov og praksis som grundlag anslået således: statskassen 56 mill. kr., den færøske landskasse 38 mill. kr., de færøske kommuner 25 mill. kr., Færøernes Realkreditinstitut 28 mill. kr. og færøsk privatfinansiering 43 mill. kr.

Som det fremgår af det foreliggende lovforslag, er der tale om en hjælp til fornyelse af den færøske fiskerflåde. Allerede da det af statsministeriet den 21. august 1953 nedsatte udvalg afgav betænkning angående oprettelse af et realkreditinstitut på Færøerne, var man klar over, at der måtte tilføres Færøerne kapital for at løse de opgaver, der måtte løses, hvis levofoden skulle være nogenlunde og øerne udbygges svarende til nutidens krav.

Det af statsministeriet nedsatte udvalgs arbejde resulterede i Færøernes Realkreditinstitut, der blev oprettet ved lov nr. 60 af 12. marts 1955, og under henvisning til § 10 i nævnte lov er det, at instituttet ønsker at påbegynde udstedelse af kasseobligationer til finansiering af sine udlån.

Dengang loven blev udarbejdet, havde man netop opmærksomheden henvendt på faren for, at en ugunstig risikovurdering kunne blive til skade for kursdannelsen, men på daværende tidspunkt kunne man blot skønne over, hvad der måske ville blive nødvendigt.

For det færøske fiskerierhverv er det livsvigtigt, at den påbegyndte fornyelse af fiskerflåden kan fortsætte. Samme år som Færøernes Realkreditinstitut blev oprettet, i 1955, blev der på Færøerne investeret 6 780 000 kr. i skibe, i 1956: 17 147 000 kr. og i 1957: 7 640 000 kr. Tilsammen i disse tre år 31 567 000 kr. Yderligere har vi fået leveret og har kontrakt for 7 lineskibe og 4 store trawlere, hvoraf de 3 skal leveres i indeværende år.

I denne forbindelse kan det måske være af interesse at nævne nogle af de tal, der viser, hvorledes produktionsværdien og bruttovægten af fangsten har været gennem nogle år.

I 1952 var produktionsværdien 70 mill. kr. og bruttovægten 87 183 tons. Når der her tales om bruttovægt, menes den vægt, fisken har, når den bliver trukket op af

[Djurhuus.]

søen, altså før den er rensset eller tilberedt på nogen måde.

I 1955 var produktionsværdien 84 105 000 kr. og bruttovægten 105 618 827 kg. I 1956 var produktionsværdien 95 618 000 kr. og bruttovægten 116 316 174 kg. I 1957 var produktionsværdien 90 518 000 kr. og bruttovægten 105 584 136 kg; grunden til tilbagegangen her i produktionsværdi og mængde var, at fiskeriet ved Bjørnøen og i Hvidehavet mislykkedes totalt.

Det bør tilføjes her, at i tidsrummet 1950-58 måtte vi sælge 25 kulyrede trawlere som gammelt jern, efterveer fra en for ensidig investering i efterkrigsårene, der kom til at koste os dyrt.

Alligevel viser tallene, at vi klarede at øge den samlede produktion med de nye skibe, vi fik, som både fangstmæssigt og beskæftigelsesmæssigt var langt bedre end de gamle. Vi har nu fået fat i den rigtige ende. Det er gode fiskerfartøjer, der bliver indkøbt til Færøerne, fartøjer, der giver fiskerne lige så gode arbejdsforhold om bord, som andre nationer har dem. Desværre har et stort antal færøske fiskere været nødt til at søge beskæftigelse uden for Færøerne, fordi vi ikke har haft skibe nok, men når samlede kræfter og god vilje bliver sat ind for at klare dette problem, bliver det nok også klareret.

Det foreliggende lovforslag søger ikke alene at lette, men at muliggøre lånemuligheder fra det danske kapitalmarked til fornyelsen af den færøske fiskerflåde til den lavest mulige pris.

Jeg takker regeringen og finansministeren for forslaget og ligeledes for den velvilje, der er vist fra alle ordførerne for de forskellige partier.

Finansministeren (Kampmann): Også jeg vil takke for den behandling, dette forslag har fået her i dag, både fordi man fra alle sider har villet tilslutte sig forslagets gennemførelse og de principper, som det bygger på, men særlig for den forståelse for de færøske forhold, som har præget mange af de indlæg, der er gjort. Jeg siger også tak til de to færøske folketingsmænd og kvitterer for det, de har sagt til mig og til regeringen.

Det er således — jeg tror, det ærede medlem hr. Alfred Jensen var inde på det — at der har været ført en række forhandlinger med det færøske hjemmestyre, og dette lovforslag er det første resultat heraf. Et andet resultat vil være et forslag om ajourføring af folkepension og invaliderente på Færøerne. Forslaget er udarbejdet; men som hjemmestyreloven foreskriver, er det til behandling først på Færøerne, før det endeligt kan fremsættes her i tinget. For det tredje er der nedsat et udvalg, der skal behandle den øvrige sociale lovgivning. Der er ikke her tale om væsentlige, store økonomiske problemer, men der er tale om mange tekniske problemer, der skal gennemgås i sommerens og efterårets løb; så må vi til efteråret se, om udvalgets arbejde resulterer i fremsættelse af lovforslag.

Vedrørende selve principperne bag forslaget vil jeg gøre det ærede medlem hr. Poul Claussen opmærksom på, at vi jo ikke her har valgt at give direkte statslån hverken til landsstyret eller til Realkreditinstituttet, men blot vil muliggøre, at disse to myndigheder kan låne på det danske kapitalmarked. Jeg tror, alle vil forstå, at det kan være lidt vanskeligt, når man tager afstanden i betragtning, at få sådanne lån optaget. Det er årsagen til, at statsgarantien kommer ind, men i øvrigt har vi jo vedrørende Realkreditinstituttet forhandlet med Danmarks nationalbank, der har givet tilsagn om at ville støtte afsættningen af Realkreditinstituttets obligationer, bl. a. ved at belåne dem, på samme måde i øvrigt som Byggeriets Finansieringsinstituts obligationer. Vi er meget glade for dette tilsagn og håber, at det herigennem i løbet af få år skulle blive helt naturligt at anbringe sine midler i Realkreditinstituttets obligationer på lige fod med andre danske kreditinstitutioners. Det kan i øvrigt heller ikke være unaturligt, at man fra færøsk side søger at optage lån her i landet. Det ærede medlem hr. J. M. Pedersen gjorde opmærksom på, at der er en betydelig opsparing på Færøerne. Det er der, men en del af den færøske opsparing finder vej herved, og det vil jo ikke nødvendigvis blive sådan, at den altid placeres direkte i færøske obligationer. Jeg synes, det er et udmærket udtryk for samhörigheden, at der finder

[Finansministeren.]

en vekselvirkning sted, og jeg håber, at dette forslag vil bidrage hertil.

Det andet, jeg gerne vil benytte lejligheden til at fremhæve, er, at under drøftelserne af dette investeringsproblem har vi lagt megen vægt på, at det løses på en sådan måde, at der ikke sættes mere i gang på Færøerne, end kapaciteten, erhvervenes kapacitet, og den tilstedeværende arbejdskraft tillader. En del af disse investeringer foregår jo uden for Færøerne, og dér kan dette synspunkt ikke gøres gældende, men så snart det drejer sig om havnebyggeri, udvidelse af el-værker, sygehuse o. s. v., må investeringen tilpasses den tilstedeværende kapacitet, og dette ligger bag beregningen af de beløb, der her er stillet op.

Fra flere af de ærede ordføreres side har der været nævnt enkelte problemer. Jeg bemærkede med glæde, at det ærede medlem hr. Poul Claussen var opmærksom på den store betydning, udbygningen af el-værkerne havde deroppe, ikke alene naturligvis for befolkningen, men også til fremme af erhvervslivet. Det har jo været hele baggrunden særlig for de betydelige investeringer, der foregår i el-værket på Strømø.

Jeg skal ikke forlænge diskussionen, men til slut sige, at det har været glædeligt for mig, der i mange år har arbejdet med disse ting, at mærke den forståelse for de færøske problemer, der i dag er givet udtryk for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Dupont: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 22. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om udbygning og ombygning af åndssvageinstitutionen Lille-mosegård med Gammelmosehus.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om statsgaranti for lån optaget af det færøske hjemmestyre m. v.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om et levnedsmiddelinstitut m. m.

6) *Første behandling af:*

Forslag til statsbanelov.

Mødet hævet kl. 15⁴⁰.

88. møde.

Onsdag den 22. april kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Peter Jørgensen* til handelsministeren:

„Kan ministeren oplyse noget om, hvorledes man tænker sig spørgsmålet om lønningerne for faglærere m. v. ved de tekniske skoler ordnet?“

Peter Jørgensen: Det spørgsmål, jeg her har stillet til den højtærede handelsminister, har sit udspring i den uro, der efterhånden er opstået inden for de tekniske skoler, teknologiske institutter, teknika o. s. v. an-